

האיש שנתבע לדי

יוסף עברון, מנהל מס-הכנסה בצפת, היה פקיד מצויין - וגנ

ל השחיתות גאה ועזה. מדי יום הופיעו סיפורים בעתונות על מעשי שחיתות במפלגות, במוסדות הממשלה, בין ארזי השלטון. נראה היה כי לקראת הבחירות לא ידבר איש על נושא אחר מזכר השחיתות - והטישטוש הרשמי והציני שחיפה עליה.

עברון מפעילות פוליטית, נמנע מהשתתף לכל מפלגה. המשרה במשרד מס-הכנסה נר אתה לו כמיקלט שקט.

התביישתי מפני בתי ו

אך השקט נשאר רחוק ממנו: עתה היה ברור לו שאנשים חשובים לא שכתו את עברו. מעצרו והבאתו לדין בישרו את סופו המוסרי. שמו הושחר, הוא סולק מעבדו דתו, התבייש מפני חבריו. הגעתי למצב כזה, הוא נזכר, שהתביישתי להביט בעיני בתי הקטנה. אשתי היתה צריכה להסתיר מפניה את העובדה שגורשתי מעבודתי.

הוא עזב את צפת, ניסה למצוא עבודה בתל-אביב. אך איש לא רצה להעסיק פקיד שגורש מעבודתו הקודמת בחרפה. אשתו המסורה עבדה כמורה, פירנסה את המשפחה.

התחמק מתשובות מסוכנות. בכל זאת נאלץ להודות כי כאשר הוכיח לעברון את מצבו הכלכלי הקשה, הפחית עברון פעמיים את שיעור המס, וכאשר ביקש הורדה נוספת, סבר עברון שאינו רשאי לעשות כן, הפנה אותו ליצחק ביגור, הממונה עליו, שישיב בסבריה.

צימרמן נאלץ כמורכב להודות כי, בניגוד למה שאמר בעדותו, אירעה פרשת השולחן רק לאחר שנקבע גובה המס ולא לפני כן. בתשובה לשאלה, הודה כי עברון אף שילם את מחיר השולחן (20 ל"י) במלואו. רק על דבר אחד לא רצה הנגד להודות: מה היו קשריו עם יעקב הופרט, מי שהיה מרכז לשכת העבודה המקומית, חבר מועצת העירייה הקודמת מטעם מפא"י ויורשו של עברון כמנהל מס-הכנסה בצפת.

כאשר נשאל אם שוחח מראש עם הופרט על הודעתו בבית-המשפט, הכחיש. על מה דיברו השניים, אם כן, ביום הקודם במסדרון בית המשפט? על מזג האוויר ועל פיתוח צפת? היתה התשובה שעוררה את צחוק הקהל.

וכיצד סירב עברון להפחית את הערכת מס-הכנסה שלו. לעומת זאת, סיפר, דרש עבדו כי יגמור לו את השולחן שהזמין אצלו, למרות שלא שילם את כל מחירו. צימרמן גם העיד כי פחד לומר לעברון כמה עלוה השולחן באמת, או לתבוע את מחירו, מחשש שהדבר יזיק לו בשעת קביעת המס.

הוא סיפר כי כבר אז הביע את פחדו מפני עברון באוני אנשים רבים. מי היו אנשים אלה? הוא מנה בשמותיהם: הגברת ברכה קצלניק, פקידת מס-הכנסה והארון יעקוב הופרט, אף הוא פקיד מס-הכנסה בצפת.

האזיקים מתהדקים

ב רכה קצלניק נקראה להעיד, אישר את דברי צימרמן. הופרט נקרא ואישר אף הוא את הדברים. הופיעה גם צביה וואלך, פקידה נוספת של אותו משרד. היא הסבירה כי עברון היה איש מושחת וכי כאשר נודע לו שהיא, צביה וואלך, עמדה להודיע על מעשי שחיתותו לממונים עליה איים לרצחה. אחריה נקרא להעיד גיטה, שמואל וואלך,

אבא לא הלך לבית הסוהר

חבת: אלומה, בת השלוש, היא בתם היחידה של יוסף ויהודית עברון. אמה היתה נאלצת להסתיר מפניה את האמת. אילו הצליחה התביעה המבויימת, היה אביה יושב בבית-סוהר.

האם: יהודית עברון עבדה כמורה, קיימה ממשכורתה היא את משפחתה, לאחר שסולק בעלה מעבודתו. לאחר הנישואים חייו בני הוגו בבית הוריו של עברון, חסכו על ידי כך את הכסף הדרוש לרכישת בית.

אני מבקש לרשום את התשובה בפרטי כל, פנה תמיר לשופט.

הפגישה במסעדה

זכרתי עצמו נקרא לדוכן העדים. גם אותו שאל תמיר על מה שוחח עם צימרמן במסדרון. תשובתו: על מזג האוויר ועל פיתוח צפת!

גם היא נרשמה בפרטיכל.

מאוחר יותר ביקש הסניגור מהשופט לה' סיק את המסכנה ששתי תשובות תמימות דומות כל-כך, המתארות שיחה שהתנהלה בשעת הפסקה של משפט דרמתי, בו צימרמן בים שני המשוחזרי, יכלה להיות אך ורק שקר מוסכם. אך הסניגוריה לא הסתמכה רק על שאלות פיקנטיות. העד נשאל כמה שאלות נוספות.

בשעת עדותו הראשונה סיפר הופרט על פגישה במסעדת רובינגר עם חוקר מיוחד מטעם האוצר, בשם גולדשטיין, שבא לצפת לבדוק תיקים מסויימים של חייבי מס-הכנסה.

פועל, תושב צפת. הוא אישר את דברי גיטתו, הוסיף כי עברון אף אמר לו אישית כי ירצח את צביה. הופיעו עוד עדי תביעה ובפי כולם פרטים על מעשים ששלים שנעשו על-ידי הנאשם. יכולתי להרגיש את האזיקים מתהדקים סביבי ידי, סיפר אחר-כך עברון.

אם עוד היה חסר משהו להמחשת לחץ האזיקים, נגולה הורמה הבאה: החנוני אקשטיין, הקובל השני, לא יכול היה להופיע בבית-המשפט בגלל מחלת-לב. אך התובע דרש כי בכל-זאת ישמעו אותו. בית המשפט הלך לדירתו הפרטית, גבה את עדותו כש-אקשטיין שוכב במיטת-חוליו.

היה זה מחזה גוגע ללב: איש מוכה גורל, אשר נוסף לצרותיו הרבות רבץ עליו עול המסים הכבדים, שהוכפלו כמה מונים על-ידי עברון הנוגש.

לא כל-כך תמים

אל זלם היתה גם חקירה נגדית. צימרמן, שנראה תחילה תמים ביותר, נתגלה ה פעם כאדם פיקח, כלל לא נאיבי, המטיב

במצב זה, כשהוא לחוץ אל הקיר, חיפש מי שיגן עליו. הוא פנה לעורך-דין שמואל תמיר.

המשפט נפתח. התביעה שלחה את אחד מטובי אנשיה, פרקליט נפת-הגליל בהלול, אף הוא צעיר יליד-הארץ המתבלט ביסודיותו ותקיפותו. הוא בא מצוייד כהלכה בעדים, מסמכים והוכחות.

הוא פחד מעברון

תמיר ביקש מיד דחייה. מאחר שלא קיבל כתב-אישום, לא יכול היה להת: כונן להגנה. השופט נדהם. הוא נוף במוכירות בית-המשפט, נענה לבקשת ההגנה.

בישיבה הבאה התל המאבק ברצינות. בזה אחר זה הופיעו העדים, שורה ארוכה של תושבי צפת. הנגד צימרמן, עולה חדש שנאבק עם הלשון העברית, קטן, נמוך קומה, סיפר כיצד לא ידע מאומה מן המתרחש סביבו

על-ידי מכתב משר האוצר, בתוקף סעיף 15 הידוע לשמצה של דבר המלך במוטעותו, אשר לפיו רשאי הנציב העליון לפטר פקיד ממשלתי כאוות נפשו.

עד אשר, לפני שנה, התפרסמה הודעה כי יוסף עברון, מנהל מס-הכנסה בצפת, נעצר. איש לא התעניין במיוחד באשמות המדוייקות שיוחסו לפקיד מצפת. די היה בגילוי של עתון יומי כי עברון בנה לעצמו חילה מרהטת בפאר וכי מבקר המדינה חשף מעשים מפוקפקים שנעשו על-ידו.

גם מותחן-הביקורת הספקני ביותר יכול היה לראות עתה כי שומרי המוסר הציבורי אינם עוצמים עין למעילות, נלהמים בשחיתות בכל כוחם. החקירה שנפתחה על-ידי המטה הארצי של המשטרה הוסיפה נוצת גאוה למצ-חיית אנשי התוק.

בתוך סכנת הנאשמים

יאה למקרה שחיתות רציני, ארכה החקירה המשטרית חודשים רבים ורק כעבור חצי שנה הוגש המשפט. בינתיים ידע כל קורא עתון במדינה כי השם יוסף עברון קשור במשהו מפוקפק, לא-נעים. אפילו ידידיו של הפקיד המוכתם התרחקו ממנו והוא עבר לגור בתל-אביב.

את פרטי ההאשמה קיבל עברון דרך העתון: גים: מזכירות בית-המשפט לא טרחה לשת לוח לו העתק של כתב האישום. ההאשמות: שהוא אמר לנגד צפתי בשם פנחס צימרמן: קודם תגמור את השולחן שהזמנתי אצך, ואז נדבר על מס-הכנסה שלך. נוסף לזאת, כאשר תבע בעל חנות גלנטריה בשם יצחק אקשטיין מעברון שישלם חוב של 50 ל"י שהיה חייב עבור בגדים שקנה ממנו, התנקם בו. עברון העלה את מס הכנסה של אק-שטיין מ-240 ל"י ל-1200 ל"י.

אף אחת מן ההאשמות לא רמזה על קבלת שוחד, התעשרות או מעילה בכספי הציבור. לכאורה, גם לא נראו מן החמורות ביותר: הוא רק עיוות את הדין, ניצל את תפקידו הממשלתי לסיפוק יצריו האישיים. אולם מב-חינה משפטית היה הרבה יותר קשה להת-גונן נגד האשמות המבוססות על דברי אנשים מאשר על מעשים שאפשר למצוא הוכחות ממשיות נגדם. בכל זאת היו תהאשמות די רציניות כדי להצדיק את פיטוריו המידיים של עברון, ללא פיצויים.

עוד מעלה היתה האשמות: הן הפנינו חרדה כנה לציבור, שפקיד ממשלה לא יתעלל בו. בקיצור - היו כל התנוגים לעשות מפרשת עברון תביעת-ראווה רבת-רושם.

המשפט הוגש בצפת לפני הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי שלום קסאן, הידוע כמחמיר בדין ואינו רואה בעין יפה כל פגיעה ברשות הרשמית ובאנשים שעול המדינה מור-טל על שכמם. מקום המשפט עצמו לא היה גות ביותר לנאשם: בית-המשפט המחוזי בצפת יושב בתוך מיבצר המשטרה על הר-כנען.

כך מצא את עצמו הפקיד יוסף עברון, שמרוא היה בימים עברו על כל צפת. יושב בתוך סכנת הנאשמים השחורה. התושבים, אשר מעולם לא נודעו על חריצותם ופעי-לותם הקרחנית, לא החמיצו את המחזה.

המיקלט השקט

יוסף עברון (30) הגו יליד צפת, צבר כן צבר בן צבר - דור רביעי לבני עיר הקודש הגלילית. שחרחה, דינאמי, בעל דיבור שוטף ובטחון עצמי נשוי ואב לילדה בת שלוש, השתייך לפני מלחמה לפלמ"ח, עבר לאחר מכן לשורות האצ"ל.

האגרת עוררה סערה, דחפה את ההגנה לענות בכרוז-תשובה, שגרר תשובה של האצ"ל, אשר גם היא קבלה מענה חדש. אולם במהלך המשפט בצפת התברר כי הנפס הסוערת של או ביקשה, עם תום המדינה, מיקלט שקט. עם תום שירותו הצבאי פרש